

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

7.6.2011

EP-PE_TC1-COD(2010)0073

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 7. juunil 2011. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta
(EP-PE_TC1-COD(2010)0073)

PE 463.377

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 7. juunil 2011. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 338 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹

¹ Euroopa Parlamendi 7. juuni 2011. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu **artikli 3 lõikes 3** on **muu hulgas** sätestatud, et liit „taotleb Euroopa säästvat arengut, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, samuti kõrgetasemelisel keskkonnakaitset ja keskkonna kvaliteedi parandamisel”.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2002. aasta otsuses nr 1600/2002/EÜ (millega võetakse vastu kuues keskkonnavalane tegevusprogramm)¹ kinnitati, et usaldusväärne teave keskkonnaseisundi ning keskkonnamuutuste peamiste suundumuste, mõju ja põhjuste kohta on hädavajalik, et oleks võimalik arendada tõhusat poliitikat ja seda rakendada ning üldiselt suurendada kodanike mõjuvõimu. ***Tuleks töötada välja vahendid, et suurendada avalikkuse teadlikkust majandustegevuse keskkonnamõjudest.***
- (2a) ***Liidu säästva arengu jaoks on tulevikus ülioluline kasutada teaduslikult põhjendatud lähenemisviisi ressursside puuduse mõõtmiseks.***
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2007. aasta otsuses nr 1578/2007/EÜ (ühenduse statistikaprogrammi kohta ajavahemikuks 2008–2012)² osutatakse selgelt, et keskkonnavaldkonnas on vaja kvaliteetset statistikat ja arvepidamist. Lisaks sellele on ajavahemiku 2008–2012 ühe peamise algatusena märgitud, et vajaduse korral tuleb välja töötada õiguslik alus keskkonnaandmete kogumise põhivaldkondade jaoks, mida praegu ei reguleerita õigusaktidega.

¹ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

² ELT L 344, 28.12.2007, lk 15.

- (4) Oma 20. augusti 2009. aasta teatises pealkirjaga „SKP täiendamine – Edu mõõtmine muutuv maailmas” tunnustas komisjon vajadust täiendada olemasolevaid näitajaid andmetega, mis hõlmavad keskkonna- ja sotsiaalaspekte, et oleks võimalik kujundada ühtsemat ja terviklikumat poliitikat. Sel eesmärgil on keskkonnamajanduslik arvepidamine vahend, mille abil jälgida majandustegevusest tulenevat keskkonnakoormust ning uurida, kuidas seda leevendada. **Keskkonnamajanduslik arvepidamine näitab majandus-, kodumajapidamis- ja keskkonnategurite vastasmõju ja on seega rahvamajanduse arvepidamisest informatiivsem. Keskkonnamajanduslik arvepidamine on oluline andmeallikas keskkonnavalaste otsuste tegemiseks ning komisjon peaks seda kasutama mõjuhindangute koostamisel.** Pidades silmas **Euroopa 2020. aasta** strateegias ja mitmesugustes olulistest algatustes sisalduvat säästva arengu põhimõtet ning eesmärki saavutada **ressursitõhus ja vähesaastav** majandus, on üha olulisem välja töötada andmeraamistik, mis sisaldab järjekindlalt keskkonnateemasid majandusküsimustes.
- (5) Liidu majandusstatistika ja paljude majandusnäitajate (sh SKP) arvutamise peamine vahend on nõukogu 25. juuni 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 2223/96 (ühenduses kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta)¹ („ESA 95”) loodud Euroopa arvepidamissüsteem (ESA), mis on kooskõlas rahvamajanduse arvepidamise süsteemiga (SNA), mille ÜRO statistikakomisjon võttis vastu 1993. aasta veebruaris. ESA raamistikku saab kasutada mitmesuguste majandusnäitajate (nt struktuur, üksikud osad, aja jooksul toimunud areng) analüüsimiseks ja hindamiseks, kuid teatavate spetsiifiliste andmevajaduste puhul, nagu keskkonna ja majanduse vastasmõju analüüs, on parim lahendus koostada eraldi satelliitarvepidamised.
- (6) 2006. aasta juunis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu järeldustes kutsuti Euroopa Liitu ja selle liikmesriike üles laiendama rahvamajanduse arvepidamist nii, et see hõlmaks säästva arengu peamisi aspekte. Rahvamajanduse arvepidamist tuleks sel eesmärgil täiendada integreeritud keskkonnamajandusliku arvepidamisega, mis pakuks täielikult võrreldavaid andmeid.

¹ EÜT L 310, 30.11.1996, lk 1.

- (6a) *Väga oluline on, et Euroopa keskkonnamajanduslikku arvepidamist hakatakse kohe peale süsteemi täielikult toimivaks muutumist aktiivselt ja täpselt kasutama kõikides liikmesriikides ja kõigis liidu asjakohastes poliitikavaldkondades kui võtmetähtsusega sisendit mõjuhindangute, tegevuskavade ja seadusandlike ettepanekute koostamisel ning teiste poliitika kujundamisprotsessis oluliste tulemuste kontekstis.*
- (6b) *Ajakohasemaid andmeid saab samuti luua statistiliste meetodite (now-casting) abil, mis sarnanevad prognoosimeetoditega, mida kasutatakse usaldusväärsete hinnangute tegemisel.*
- (7) Satelliitarvepidamine võimaldab rahvamajanduse arvepidamise analüüsivõimalusi paindlikult laiendada nii, et see hõlmaks ka teatavaid ühiskondlikult huvipakkuvaid teemasid, nagu inimtegevusest tulenev keskkonnakoormus, ilma kesksüsteemi üle koormamata või selles tõrkeid tekitamata. *Satelliitarvepidamist tuleks avalikustada korrapäraselt ja arusaadaval kujul.*
- (8) Integreeritud keskkonnamajanduslik arvepidamise süsteem (SEEA), mille on koos välja töötanud ÜRO, Euroopa Komisjon, Rahvusvaheline Valuutafond, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon ning Maailmapank, on SNA satelliitsüsteem. See ühendab majandus- ja keskkonnateabe ühtsesse raamistikku, et mõõta keskkonna panust majandusse ning majanduse mõju keskkonnale. See annab poliitikakujundajatele majanduse ja keskkonna koostoime jälgimiseks vajalikud näitajad ja kirjeldava statistika ning strateegilise kavandamise ja poliitikaanalüüsi jaoks vajaliku andmebaasi, et kindlaks teha säästvamad arengusuunad.
- (9) SEEA ühendab keskkonnamajandusliku arvepidamise eri kategooriaid nii palju kui võimalik. Üldiselt laiendavad kõik kõnealused kategooriad olemasolevaid SNA kulude, kapitalimahutuse ja kapitaliseisu käsitusi, täiendades neid andmeid lisaandmetega naturaalihikutes selleks, et need hõlmaksid keskkonnakulu ja loodusvarade kasutamist tootmisprotsessis, või täiendades neid, võttes arvesse kõnealust mõju rahalistes ühikutes. Selles üldises raamistikus erinevad mitmed olemasolevad kategooriad üksteisest oluliselt meetodikate ja käsitletavate keskkonnaküsimuste poolest.

- (10) Komisjon esitas oma esimese „roheline arvepidamise” strateegia 1994. aastal. Sestsaadik on komisjon (Eurostat) ja liikmesriigid arvestusmeetodeid välja töötades ja katsetades jõudnud selleni, et mitu liikmesriiki esitavad korrapäraselt keskkonnamajandusliku arvepidamise andmeid. Kõige tavalisemad on õhuheitmetega (sh kasvuhoonegaaside) ja materjalide tarbimisega seotud voogude andmed naturaälühikutes ning rahalised arvepidamised keskkonnakaitsekulutuste ja -maksude kohta.
- (11) 2008–2012. aasta ühenduse statistikaprogrammi üheks eesmärgiks on asendada kokkulepped liidu õigusaktidega teatavates valdkondades, kus Euroopa statistikat kogutakse korrapäraselt ja on saavutatud piisav valmidus.
- (12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 (Euroopa statistika kohta)¹ on Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise raamistikuks. Eelkõige nõutakse sellega, et Euroopa statistika oleks kooskõlas ametialase sõltumatuse, erapooletuse, objektiivsuse, usaldusväärsuse, statistilise konfidentsiaalsuse ja kulutasuvuse põhimõtetega.
- (13) Kuna keskkonnamajandusliku arvepidamise eri süsteeme töötatakse parajasti välja ja nad on erinevas küpsusjärgus, tuleks luua piisavalt paindlik **moodulite struktuur, mis muu hulgas võimaldab luua täiendavaid moduleid.**
- (14) Tuleks välja töötada prooviuuringute programm, et parandada aruandlust ja andmete kvaliteeti, tõhustada metoodikaid ning valmistuda edasiseks arenguks.
- (14a) Täiendavate aruandlusnõuete kehtestamisele peaks eelnema selle teostatavuse hindamine.**

¹ ELT L 87, 31.3.2009, lk 164.

- (15) Komisjonile tuleks anda õigus teha liikmesriikidele *üleminekuperioodide ajal* erandeid, kui nende riiklikes statistikasüsteemides on vaja teha suuri kohandusi.
- (15a) *Liit peaks innustama keskkonnamajandusliku arvepidamise kasutuselevõtmist kolmandates riikides ning eelkõige nendes riikides, kes jagavad keskkonnaressursse (peamiselt vesi) liikmesriikidega.*
- (16) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kogumise, koostamise, edastamise ja hindamise ühise raamistiku loomine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- I**
- (18) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte moodulite kohandamise kohta keskkonna, majanduse ja tehnika arenguga ning anda metoodilisi juhtnõure. *On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*

(18a) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes¹.

(19) Euroopa statistikasüsteemi komiteega on konsulteeritud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega luuakse Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kogumise, koostamise, edastamise ja hindamise ühine raamistik, et luua keskkonnamajandusliku arvepidamise kontod ESA 95 satelliitkontodena, töötades selleks välja metoodika, ühised standardid, mõisted, klassifikaatorid ja arvepidamise eeskirjad, mida tuleb kasutada keskkonnamajandusliku arvepidamise koostamisel.

¹ ELTL 55, 28.2.2011, lk 13.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „õhuheitmed” – gaasiliste või tahkete ainete voog naturaalihikutes rahvamajandusest (tootmis- või tarbimisprotsessidest) atmosfääri, mis on keskkonnasüsteemi osa;
- 2) „keskkonnamaks” – maks, mis põhineb tõendatud konkreetse negatiivse keskkonnamõjuga näitaja naturaalihikul (või selle naturaalihiku kaudsel määratlusel) **ja mis on ESA 95 poolt** sätestatud maksuna;
- 3) „kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamine” (*economy-wide material flow accounts* – EW-MFA) – kooskõlaline kogum rahvamajandusse sisenevatest materjalidest, materjalivaru muutusest majanduse sees ja muudesse majandussüsteemidesse või keskkonda suunduvast väljundist.

Artikkel 3 Moodulid

1. Artiklis 1 osutatud ühise raamistiku kohaselt koostatav keskkonnamajanduslik arvepidamine jaotatakse järgmisteks mooduliteks:
 - a) õhuheitmete arvepidamise moodul, mis on toodud I lisas;
 - b) keskkonnamaksude moodul majandustegevusalade lõikes, mis on toodud II lisas;
 - c) kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamise moodul, mis on toodud III lisas.
2. Iga *lisa* sisaldab järgmist teavet:
 - a) arvepidamise koostamise eesmärgid;
 - b) arvepidamise katvus;
 - c) loetelu näitajatest, mille kohta tuleb andmeid koguda ja edastada;
 - d) arvepidamise koostamise esimene arvestusaasta, sagedus ning edastamistähtajad;
 - e) aruandetabelid;
 - f) selliste artiklis 8 osutatud üleminekuperioodide maksimumpikkus, mille jooksul võib komisjon teha erandeid.

3. **Eesmärgiga võtta vajaduse korral arvesse keskkonna, majanduse ja tehnika arengut, on komisjonil õigus võtta** kooskõlas artikliga 9 vastu delegeeritud õigusakte **järgmise kohta:**
- a) anda **metoodilisi** juhtnööre **ning**
 - b) **ajakohastada lõikes 1 osutatud lisasid seoses teabega, millele on viidatud lõike 2 punktides c–e.**

Käesoleva lõike kohaste volituste teostamisel tagab komisjon, et tema poolt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ei kaasne märkimisväärset täiendavat halduskoormust liikmesriikidele ja andmeesitajatele.

Artikkel 4 Prooviuuringud

1. Komisjon koostab prooviuuringute kava, mida liikmesriigid teevad vabatahtlikkuse alusel, et parandada aruandluse ja andmete kvaliteeti, moodustada pikad aegread ja arendada metoodikat. **Kava sisaldab prooviuuringuid, millega kontrollitakse keskkonnamajandusliku arvepidamise uute moodulite teostatavust. Kava koostamisel tagab komisjon, et sellega ei kaasne täiendavat halduskoormust või täiendavaid finantskohustusi liikmesriikidele ja andmeesitajatele.**
2. Komisjon hindab prooviuuringute tulemusi ja avaldab need, võttes arvesse andmete kogumisest saadavat kasu võrreldes andmekogumisega seotud kulutuste ja **vastamise halduskoormusega. Kõnealuseid tulemusi võetakse arvesse ettepanekutes keskkonnamajandusliku arvepidamise uute moodulite loomise kohta, mida komisjon võib lisada artiklis 11a osutatud aruandele.**

Artikkel 5 Andmete kogumine

1. ***Vastavalt käesoleva määruse lisadele*** koguvad liikmesriigid andmeid, mis on vajalikud ***artikli 3 lõike 2 punktis c*** osutatud näitajate jälgimiseks.
2. Liikmesriigid koguvad halduskorra lihtsustamise põhimõtet kohaldades vajalikke andmeid, kasutades allpool täpsustatud eri allikate kombinatsiooni:
 - a) uuringud;
 - b) statistilised hindamismenetlused, kus mõningaid näitajaid ei ole kõigi üksuste puhul vaadeldud;
 - c) administratiivsed andmeallikad.
3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ning esitavad ■ üksikasjaliku teabe ***kasutatud meetodite ja allikate kohta***.

Artikkel 6 Komisjonile (Eurostatile) edastamine

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile (Eurostatile) lisades sätestatud andmed, sealhulgas konfidentsiaalsed andmed lisades kehtestatud tähtaja jooksul.
2. Andmed edastatakse asjakohases tehnilises vormingus, ***mille komisjon sätestab rakendusaktidega***. ***Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas*** artikli 12 lõikes 2 osutatud ***kontrollimenetlusega***.

Artikkel 7 Kvaliteedi hindamine

1. Käesolevas määruses kohaldatakse edastatavate andmete suhtes määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 12 lõikes 1 sätestatud kvaliteedikriteeriume.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile (Eurostatile) aruande edastatud andmete kvaliteedi kohta.
3. **Kohaldades** käesoleva määrusega hõlmatud andmete suhtes lõikes 1 osutatud kvaliteedikriteeriume, määrab **komisjon rakendusaktidega** kindlaks kvaliteediaruannete korra, struktuuri ja nende esitamise sageduse. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas** artikli 12 lõikes 2 osutatud **kontrollimenetlusega**.
4. Komisjon (Eurostat) hindab edastatud andmete kvaliteeti **ning võib ühe kuu jooksul pärast andmete saamist nõuda, et asjaomane liikmesriik esitaks täiendavat teavet andmete kohta või esitaks vajadusel muudetud andmekogumi**.

Artikkel 8 Erandid

1. Komisjon võib **võtta vastu rakendusakte, eesmärgiga anda** lisades osutatud üleminekuperioodidel **liikmesriikidele erandeid**, kui riiklikke statistikasüsteeme on vaja suuremas ulatuses kohandada. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega**.
2. Lõikes 1 osutatud erandi saamiseks esitab asjaomane liikmesriik komisjonile hiljemalt ...* nõuetekohaselt põhjendatud taotluse.

* Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.

Artikkel 9
Delegeerimine

1. Komisjonile antakse **■** õigus võtta vastu **■** delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
 - 1a. *Artikli 3 lõikes 3 osutatud volitused delegeeritakse komisjonile viieks aastaks alates ...^{**}. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt 9 kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.*
 - 1b. *Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.*
2. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
 - 2a. *Artikli 3 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.*

^{**}

Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

Artikkel 11a
Aruandlus ja läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2013 ja edaspidi iga kolme aasta järel aruande käesoleva määruse rakendamise kohta. Kõnealuses aruandes hinnatakse eelkõige edastatud andmete kvaliteeti, andmekogumismeetodeid, liikmesriikide ja andmeesitajate halduskoormust ning kõnealuse statistika teostatavust ja tulemuslikkust.

Vajadusel ja artikli 4 lõikes 2 osutatud tulemusi arvesse võttes lisatakse aruandele järgmised ettepanekud:

- *keskkonnamajandusliku arvepidamise uute moodulite loomise kohta, nagu näiteks keskkonnakaitsekulutuste ja -tulude (EPER) / keskkonnakaitsekulutuste arvepidamine (EPEA), keskkonnakaupade ja -teenuste sektori (EGSS) arvepidamine, keskkonnaga seotud siirete (subsiidiumite) arvepidamine, ressursside kasutus- ja halduskulude arvepidamine (RUMEA), vee arvepidamine (koguseline ja kvalitatiivne), jäätmete arvepidamine, metsa arvepidamine, ökosüsteemi teenuste arvepidamine, kogumajandusliku materjalivaru arvepidamine (EW-MSA) ning mittekasutatud kaevandatud maa-ainese (sealhulgas pinnas) mõõtmine.*
- *andmete kvaliteedi ja andmekogumismetoodikate täiendava parandamise kohta, mille abil parandatakse andmete katvust ja võrreldavust ning vähendatakse ettevõtjate ja asutuste halduskoormust.*

Artikkel 12
Komitee

1. Komisjoni abistab Euroopa statistikasüsteemi komitee, *mis on asutatud määrusega (EÜ) nr 223/2009. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.*
2. *Käesolevale* lõikele *viitamisel* kohaldatakse *määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.*

■

Artikkel 13
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

ÕHUHEITMETE ARVEPIDAMISE MOODUL

1. JAGU

Eesmärgid

Õhuheitmete arvepidamises kirjendatakse ja esitatakse andmed õhuheitmete kohta rahvamajanduse arvepidamise *süsteemiga* ühtival viisil. Kõnealuses arvepidamises kirjendatakse tekkinud õhuheitmeid, mida riigi majandus õhku heidab, ESA 95 kohaselt majandustegevusalade lõikes. Majandustegevus hõlmab tootmist ja *tarbimist*.

Käesolevas lisas määratakse kindlaks andmed, mida liikmesriigid peavad õhuheitmete arvepidamise jaoks koguma, koostama, edastama ja hindama. Kõnealuseid andmeid töödeldakse nii, et heitmed oleks omavahel seotud tootmisharude ja kodumajapidamiste tootmis- ja tarbimistegevusega. Käesoleva määruse alusel esitatud otseheitmete andmed seotakse majanduse sisend-väljundtabelite, pakkumise ja kasutamise tabelite ning kodumajapidamiste tarbimisandmetega, mida ESA 95 kohase aruandluse raames komisjonile (Eurostatile) juba esitatakse.

2. JAGU

Katvus

Õhuheitmete heitmete arvepidamise süsteemi piirid kattuvad ESA 95 süsteemi piiridega ning see põhineb samuti residentsuse printsiibil.

Vastavalt ESA 95-le põhineb residentsuse printsiip järgmisel põhimõttel: üksus on riigi residendist üksus, kui selle majanduslike huvide kese on selle riigi majandusterritooriumil, see tähendab, kui ta osaleb pikema aja jooksul (aasta või enam) antud territooriumi majandustegevuses.

Õhuheitmete arvepidamises kirjendatakse heitmeid, mis tulenevad kõikide residendist üksuste tegevusaladest, olenemata sellest, kus on heitme tekkimise geograafiline asukoht.

Õhuheitmete arvepidamises kirjendatakse gaasiliste ja tahkete jääkainete vooge, mis tulenevad rahvamajandusest ja liiguvad atmosfääri. Käesolevas määruses osutatakse terminiga „atmosfäär” keskkonnasüsteemi osale. Süsteemi piiride all mõistetakse piiri rahvamajanduse (mis on osa majandussüsteemist) ja atmosfääri (mis on osa keskkonnasüsteemist) vahel. Pärast süsteemi piiri ületamist on õhku heidetud ained inimese kontrolli alt väljas ja saavad osaks loodusmaterjalide ringlusest ning võivad keskkonda mitmel viisil mõjutada.

3. JAGU

Näitajate loetelu

Liikmesriigid koostavad statistikat järgmiste õhuheitmete heitkoguste kohta:

Tähis	Õhuheitme nimetus	Õhuheitme tähis	Aruandeühik
	Süsinikdioksiid, välja arvatud heitmed biomassist	CO ₂	1 000 tonni (Gg)
	Süsinikdioksiid biomassist	Biomassi CO ₂	1 000 tonni (Gg)
	Dilämmastikoksiid	N ₂ O	tonni (Mg)
	Metaan	CH ₄	tonni (Mg)
	Perfluorosüivesinikud	PFC-d	CO ₂ -ekvivalenttonni (Mg)
	Fluorosüivesinikud	HFC-d	CO ₂ -ekvivalenttonni (Mg)
	Väävelheksafluoriid	SF ₆	CO ₂ -ekvivalenttonni (Mg)
	Lämmastikoksiidid	NO _x	NO ₂ -ekvivalenttonni (Mg)
	Lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan	NMV OC-d	tonni (Mg)
	Süsinikmonooksiid	CO	tonni (Mg)
	Tahked peenosakesed läbimõõduga < 10 µm	PM ₁₀	tonni (Mg)
	Tahked peenosakesed läbimõõduga < 2,5 µm	PM _{2.5}	tonni (Mg)
	Vääveldioksiid	SO ₂	tonni (Mg)
	Ammoniaak	NH ₃	tonni (Mg)

Kõik andmed tuleb esitada ümardatult ühe kümnendkohani.

4. JAGU

Esimene arvestusaasta, sagedus ja edastamistähtjad

1. Statistikat koostatakse ja edastatakse igal aastal.
2. Statistika edastatakse 21 kuu jooksul pärast arvestusaasta lõppu.
- 2a. *Selleks et rahuldada kasutajate vajadust täieliku ja õigeaegse andmekogumi järele, koostab komisjon (Eurostat) kohe peale riikide kohta piisavate andmete saamist käesoleva mooduli põhinäitajate koondhinnangud, mis hõlmavad ELi 27 liikmesriiki. Võimalusel koostab ja avaldab komisjon (Eurostat) hinnangud andmete kohta, mida liikmesriigid ei ole edastanud punktis 2 sätestatud tähtaja jooksul.*
3. Esimene arvestusaasta on käesoleva määruse jõustumise aasta.
4. Esimest korda andmeid edastades lisavad liikmesriigid andmed 2008. aastast esimese arvestusaastani.
5. Järgmistel kordadel komisjonile andmeid edastades esitavad liikmesriigid aastate n-4, n-3, n-2, n-1 ja n iga-aastased andmed (n tähistab arvestusaastat).

5. JAGU

Aruandetabelid

1. Iga 3. jaos osutatud näitaja puhul koostatakse andmed ESA 95-ga täielikult kooskõlas oleva majandustegevusalade hierarhilise liigituse NACE Rev.2 kohaselt (■ koondtase A*64). Lisaks tuleb esitada andmed järgmiste näitajate kohta:
 - kodumajapidamiste õhuheitmed;
 - ühendavad kirjed, mille all mõeldakse sellistest kirjetest teatamist, mis selgelt ühtlustavad erinevused käesoleva määruse alusel esitatud õhuheitmete arvepidamise ja nende andmete vahel, mis on edastatud riigi ametlike õhuheitmete inventuuridega.

2. Lõikes 1 osutatud hierarhiline liigitus on järgmine:

Õhuheitmed tootmisharude lõikes – NACE Rev.2 (A*64)
Kodumajapidamistest heidetavad õhuheitmed
- Transport
- Küte ja jahutus
- Muud
Ühendavad kirjed
Õhuheitmed kokku (tööstus + kodumajapidamised) Miinus välismaal viibivad liikmesriigi residendid - Välismaal tegutsevad kalalaevad - Maismaatransport - Veetransport - Õhutransport Pluss liikmesriigi territooriumil viibivad mitteresidendid + Maismaatransport + Veetransport + Õhutransport (+ või –) Muud kohandused ja statistilised erinevused = õhuheitme X koguheidde vastavalt UNFCCC ¹ /CLRTAP ² aruandele

6. JAGU

Üleminekuperioodide maksimumpikkus

Käesoleva lisa sätete kohaldamisel on üleminekuperioodi maksimumpikkus kaks aastat pärast esimest edastamistähtaega.

¹ ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon.

² Piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioon.

II LISA

KESKKONNAMAKSUDE MOODUL MAJANDUSTEGEVUSALADE LÕIKES

1. JAGU

Eesmärgid

Keskkonnamaksude statistikaga kirjendatakse ja esitatakse andmed **makse maksvate üksuste seisukohast ning seda tehakse** viisil, **mis on täielikult kooskõlas ESA 95 alusel esitatud andmetega**. **Kõnealuse statistikaga** kirjendatakse rahvamajanduse keskkonnamaksudest saadud tulu **vastavalt majandustegevusaladele. Majandustegevus hõlmab tootmist ja tarbimist.**

Käesolevas lisas määratakse kindlaks andmed, mida liikmesriigid peavad keskkonnamaksudest saadud tulu arvepidamise jaoks **majandustegevusalade kaupa** koguma, koostama, edastama ja hindama.

Keskkonnamaksustatistika koostamisel saab kasutada otse maksustatistika ja valitsuse rahandusstatistika, kuid mõneti oleks kasulik kasutada **ESA 95 alusel esitatud** maksuandmeid, kui see on võimalik.

Keskkonnamaksustatistika põhineb hinnatud ja deklareeritud summadel, või ajaliselt kohandatud maksulaekumistel, et tagada ühilduvus **ESA 95**-ga ja parandada rahvusvahelist võrreldavust.

ESA 95 sisaldab ka teavet selle kohta, millised tootmisharud ja sektorid makse maksavad. **ESA 95 alusel esitatud maksuandmed on esitatud institutsiooniliste sektorite arvepidamises ning** pakkumise ja kasutamise tabelites ■ .

2. JAGU

Katvus

Keskkonnamaksude arvepidamise süsteemi piirid kattuvad ESA 95 süsteemi piiridega ning keskkonnamaksud koosnevad kohustuslikest, vastuteenustega kompenseerimata rahalistest või mitterahalistest maksetest, mida kogub valitsemissektor või liidu institutsioonid.

Keskkonnamaksud kuuluvad järgmiste ESA 95 kategooriate alla:

- tootmis- ja impordimaksud (D.2);
- jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne (D.5);
- kapitalimaksud (D.91).

3. JAGU

Näitajate loetelu

Liikmesriigid koostavad keskkonnamaksustatistikat, lähtudes järgmisest jaotusest:

- energiamaksud;
- transpordimaksud;
- saastemaksud;
- ressursimaksud.

Kõik andmed tuleks esitada riigi omavääringus (miljonites).

4. JAGU

Esimene arvestusaasta, sagedus ja edastamistähtajad

1. Statistikat koostatakse ja edastatakse igal aastal.
2. Statistika edastatakse 21 kuu jooksul pärast arvestusaasta lõppu.
- 2a. *Selleks et rahuldada kasutajate vajadust täieliku ja õigeaegse andmekogumi järele, koostab komisjon (Eurostat) kohe peale riikide kohta piisavate andmete saamist käesoleva mooduli põhinäitajate koondhinnangud, mis hõlmavad ELi 27 liikmesriiki. Võimalusel koostab ja avaldab komisjon (Eurostat) hinnangud andmete kohta, mida liikmesriigid ei ole edastanud punktis 2 sätestatud tähtaja jooksul.*
3. Esimene arvestusaasta on käesoleva määruse jõustumise aasta.
4. Esimest korda andmeid edastades lisavad liikmesriigid andmed 2008. aastast esimese arvestusaastani.
5. Järgmistel kordadel komisjonile andmeid edastades esitavad liikmesriigid aastate n-4, n-3, n-2, n-1 ja n iga-aastased andmed (n tähistab arvestusaastat).

5. JAGU
Aruandetabelid

Iga 3. jaos osutatud näitaja puhul *edastatakse andmed* makse maksvate *üksuste seisukohast*.

Tootjate osas edastatakse andmed majandustegevusalade hierarhilise *liigituse* NACE Rev.2 kohaselt (*ESA 95-s esitatud koondtase A*64*).

Tarbijate kohta edastatakse järgmised andmed:

- kodumajapidamised;
- mitteresidendid.

Kui maksu ei saa siduda ühegi eelpool toodud tegevusala rühmaga, edastatakse andmed kui tegevusala rühmadesse jaotamata andmed.

6. JAGU
Üleminekuperioodide maksimumpikkus

Käesoleva lisa sätete kohaldamisel on üleminekuperioodi maksimumpikkus kaks aastat pärast esimest edastamistähtaega.

III LISA

KOGUMAJANDUSLIKE MATERJALIVOOGUDE ARVEPIDAMISE MOODUL

1. JAGU

Eesmärgid

Kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamine hõlmab kõiki tahkeid, gaasilisi ja vedelas olekus materjale, välja arvatud õhk ja vesi, mõõdetuna massiühikutes aasta kohta. Sarnaselt rahvamajanduse arvepidamisega on kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamisel kaks eesmärki. Üksikasjalikest materjalivoogudest saadakse põhjalik empiiriline andmebaas arvukate analüütiliste uuringute tegemiseks. Materjalivoogusid kasutatakse ka mitmesuguste kogumajanduslike materjalivoogude näitajate koostamiseks rahvamajanduse jaoks.

Käesolevas lisas määratakse kindlaks andmed, mida liikmesriigid peavad kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamise jaoks koguma, koostama, edastama ja hindama.

2. JAGU

Katvus

Materjalivoosüsteemi peamine põhimõte on varude ja voogude eristamine. Üldiselt on voog muutuja, mis mõõdab kogust teataval ajaperioodil, samas kui varu on muutuja, mis mõõdab kogust teataval ajahetkel. Kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamise aluseks on voopõhimõte. See mõõdab majanduse sisend- ja väljundmaterjali ning varude muutumist naturaaliühikutes aasta kohta.

Kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamine on kooskõlas rahvamajanduse arvepidamise süsteemi **II** põhimõtetega, näiteks residentsuse printsiip. See peab arvet materjalivoogude üle, mis on seotud kõikide rahvamajanduse residendist üksuste tegevusega, olenemata nende geograafilisest asukohast.

Kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamises on olulised kaks süsteemi piiride ülest materjalivoo liiki:

1. Materjalivood rahvamajanduse ja selle loodusliku keskkonna vahel. See hõlmab looduskeskkonnast materjalide (s.o toor- või lähteained või loodusvarad) saamist ning materjalide (neid nimetatakse tihti jääkaineteks) väljundit looduskeskkonda.
2. Materjalivood rahvamajanduse ja muu maailmamajanduse vahel. See hõlmab importi ja eksporti.

Kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamises on hõlmatud kõik süsteemi piiride ülesed vood ning inimtekkeliste varude lisandumine. Kõik muud rahvamajanduse sisesed materjalivood ei ole kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamise süsteemiga hõlmatud. See tähendab, et **rahvamajandust käsitletakse** kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamise süsteemis **tervikuna** ja näiteks tootmisharude vahelise toodete liikumise üle **arvestust** ei peeta. Samuti **on välja jäetud looduskeskkonna sisesed looduslikud vood.**

II

3. JAGU

Näitajate loetelu

Liikmesriigid koostavad *kogumajanduslike materjalivoogude arvepidamise jaoks* statistika 5. jaos loetletud *asjakohaste näitajate kohta*.

1. *Kodumaise toorme kasutus (domestic extraction) hõlmab looduskeskkonnast saadavate tahkes, vedelas või gaasilises olekus materjalide (välja arvatud õhk ja vesi) aastast kogust, mida kasutatakse majanduses sisendina.*
2. *Import ja eksport naturaalühikutes hõlmab kõiki imporditavaid või eksporditavaid tooteid mõõdetuna massiühikutes. Kauplemistegevusse kaasatud toodete alla kuuluvad kõikide töötlemisetappide kaubad esialgsest tootest kuni valmiskaubani.*

4. JAGU

Esimene arvestusaasta, sagedus ja edastamistähtajad

1. Statistikat koostatakse ja edastatakse igal aastal.
2. Statistika edastatakse 24 kuu jooksul pärast arvestusaasta lõppu.
- 2a. *Selleks et rahuldada kasutajate vajadust täieliku ja õigeaegse andmekogumi järele, koostab komisjon (Eurostat) kohe peale riikide kohta piisavate andmete saamist käesoleva mooduli põhinäitajate koondhinnangud, mis hõlmavad ELi 27 liikmesriiki. Võimalusel koostab ja avaldab komisjon (Eurostat) hinnangud andmete kohta, mida liikmesriigid ei ole edastanud punktis 2 sätestatud tähtaegade jooksul.*
3. Esimene arvestusaasta on käesoleva määruse jõustumise aasta.
4. Esimest korda andmeid edastades lisavad liikmesriigid andmed 2008. aastast esimese arvestusaastani.
5. Järgmistel kordadel komisjonile andmeid edastades esitavad liikmesriigid aastate n-4, n-3, n-2, n-1 ja n iga-aastased andmed (n tähistab arvestusaastat).

5. JAGU

Aruandetabelid

Järgmistes tabelites loetletud näitajate kohta koostatakse andmed massiühikutes.

Tabel A – Kodumaise toorme kasutus

1 Biomass
1.1 Põllukultuurid (välja arvatud söödakultuurid)
1.1.1 Teravili
1.1.2 Juur- ja mugulviljad
1.1.3 Suhkrutaimesed
1.1.4 Kaunviljad
1.1.5 Pähklid
1.1.6 Õlitaimesed
1.1.7 Kõõgiviljad
1.1.8 Puuviljad
1.1.9 Kiudtaimesed
1.1.10 Muud mujal liigitamata põllumajanduskultuurid
1.2 Põllumajanduskultuuride jäägid (kasutatud), söödakultuurid, karjamaa biomass
1.2.1 Põllumajanduskultuuride jäägid (kasutatud)
1.2.1.1 Põhk
1.2.1.2 Muud põllumajanduskultuuride jäägid (suhkrutaimesed ja söödapeedi lehed, muu)
1.2.2 Söödakultuurid ja karjamaa biomass
1.2.2.1 Söödakultuurid (sealhulgas rohumaalt kogutud biomass)
1.2.2.2 Karjamaa biomass
1.3 Puit (lisaks vabatahtlik: puiduvaru netojuurdekasv)
1.3.1 Tarbepuit (tööstuslik ümarpuit)
1.3.2 Küttepuit ja muud puidu saadused
1.4 Looduses elavate kalade püük, veetaimesed/-loomad, jahindus ja kogumine
1.4.1 Looduses elavate kalade püük
1.4.2 Kõik muud veeloomad ja -taimesed
1.4.3 Jahindus ja looduslike materjalide kogumine

2 Metallimaagid (töötlemata maagid)

2.1 Rauamaak

2.2 Mitteraudmetallimaagid

- 2.2.1 Vask (lisaks metallisisalduse vabatahtlik aruandlus)
- 2.2.2 Nikkel (lisaks metallisisalduse vabatahtlik aruandlus)
- 2.2.3 Plii (lisaks metallisisalduse vabatahtlik aruandlus)
- 2.2.4 Tsink (lisaks metallisisalduse vabatahtlik aruandlus)
- 2.2.5 Tina (lisaks metallisisalduse vabatahtlik aruandlus)
- 2.2.6 Kuld, hõbe, plaatina ja muud väärismetallid
- 2.2.7 Boksiit ja muu alumiinium
- 2.2.8 Uraan ja toorium
- 2.2.9 Muud mujal liigitamata

3 Mittemetalsed mineraalid

- 3.1 Marmor, graniit, liivakivi, porfüür, basalt, muu dekoratiiv- või ehituskivi (välja arvatud kilt)
- 3.2 Kriit ja dolomiit
- 3.3 Kilt
- 3.4 Mineraalid kemikaalide ja väetiste tootmiseks
- 3.5 Sool
- 3.6 Lubjakivi ja kips
- 3.7 Savi ja kaoliin
- 3.8 Liiv ja kruus
- 3.9 Muu mujal liigitamata
- 3.10 Kaevandatud maa-aines (sealhulgas pinnas), ainult kasutatud (vabatahtlik aruandlus)

4 Fossiilse energia kandjad

4.1 Süsi ja muud tahked energiakandjad

- 4.1.1 Ligniit (pruunsüsi)
- 4.1.2 Kivisüsi
- 4.1.3 Põlevkivi ja tõrvaliivad
- 4.1.4 Turvas

4.2 Vedelad ja gaasilised energiakandjad

- 4.2.1 Toornafta, kondensaad ja veeldatud maagaas (NGL)
- 4.2.2 Maagaas

Tabelid B (Import – kogukaubandus), C (Import – kaubandus väljaspool ELi), D (Eksport – kogukaubandus), E (Eksport – kaubandus väljaspool ELi)

1 Biomass ja biomasstooted

1.1 Põllumajanduskultuurid, töötlemata ja töödeldud

1.1.1 Teraviljad, töötlemata ja töödeldud

1.1.2 Juur-ja mugulviljad, töötlemata ja töödeldud

1.1.3 Suhkrutaimed, töötlemata ja töödeldud

1.1.4 Kaunviljad, töötlemata ja töödeldud

1.1.5 Pähklid, töötlemata ja töödeldud

1.1.6 Õlitaimes, töötlemata ja töödeldud

1.1.7 Kõõgiviljad, töötlemata ja töödeldud

1.1.8 Puuviljad, töötlemata ja töödeldud

1.1.9 Kiudtaimes, töötlemata ja töödeldud

1.1.10 Muud mujal liigitamata põllumajanduskultuurid, töötlemata ja töödeldud

1.2 Põllumajanduskultuuride jäägid **ja** söödakultuurid ■

1.2.1 Põllumajanduskultuuride jäägid (kasutatud), töötlemata ja töödeldud

1.2.1.1 Põhk

1.2.2.2 Muud põllumajanduskultuuride jäägid

1.2.2 Söödakultuurid ■

1.2.2.1 Söödakultuurid

1.3 Puit ja puittooted

1.3.1 Tarbepuit, töötlemata ja töödeldud

1.3.2 Küttepuit ja muud puidu saadused, töötlemata ja töödeldud

1.4 Kalapüük ja muud veeloomad ja -taimes, töötlemata ja töödeldud

1.4.1 Kalapüük

1.4.2 Kõik muud veeloomad ja -taimes

1.5 Muud elusloomad kui punktis 1.4 loetletud loomad ning loomsed tooted

1.5.1 Muud elusloomad kui punktis 1.4 loetletud loomad

1.5.2 Liha ja lihavalmistised

1.5.3 Piimatooted, linnunad ja mesi

1.5.4 Muud loomsed tooted (loomsed kiud, toornahk, karusnahk, nahk jne)

1.6 Peamiselt biomassist saadavad tooted

2 Metallimaagid ja -kontsentraadid, töötlemata ja töödeldud

2.1 Rauamaagid ja -kontsentraadid, raud ja teras, töötlemata ja töödeldud

2.2 Mitteraudmetallimaagid ja -kontsentraadid, töötlemata ja töödeldud

2.2.1 Vask

2.2.2 Nikkel

2.2.3 Plii

2.2.4 Tsink

2.2.5 Tina

2.2.6 Kuld, hõbe, plaatina ja muud väärismetallid

2.2.7 Boksiit ja muu alumiinium

2.2.8 Uraan ja toorium

2.2.9 Muu mujal liigitamata

2.3 Peamiselt metallidest toodetud tooted

3 Mittemetalsed mineraalid, töötlemata ja töödeldud

3.1 Marmor, graniit, liivakivi, porfüür, basalt ja muu dekoratiiv- või ehituskivi (välja arvatud kilt)

3.2 Kriit ja dolomiit

3.3 Kilt

3.4 Mineraalid kemikaalide ja väetiste tootmiseks

3.5 Sool

3.6 Lubjakivi ja kips

3.7 Savi ja kaoliin

3.8 Liiv ja kruus

3.9 Muu mujal liigitamata

3.10 Kaevandatud maa-aines(sealhulgas pinnas), ainult kasutatud (vabatahtlik aruandlus)

3.11 Peamiselt mittemetalsetest mineraalidest toodetud tooted

4 Fossiilse energia kandjad, töötlemata ja töödeldud
4.1 Süsi ja muud tahked energiakandjad, töötlemata ja töödeldud
4.1.1 Ligniit (pruunsüsi)
4.1.2 Kivisüsi
4.1.3 Põlevkivi ja tõrvaliivad
4.1.4 Turvas
4.2 Vedelad ja gaasilised energiakandjad, töötlemata ja töödeldud
4.2.1 Toornafta, kondensaad ja veeldatud maagaas (NGL)
4.2.2 Maagaas
4.3 Peamiselt fossiilse energia kandjatest toodetud tooted
5 Muud tooted
6 Jäätmete import (tabelid B ja C)/eksport (tabelid D ja E) lõplikuks töötlemiseks ja ladestamiseks

Tabelitesse B ja D tehakse seoses residentsuse põhimõttega järgmised kohandused:

Kütus, mida residendist üksused soetavad välismaal (lisa tabelis B esitatud impordile) ja kütus, mida mitteresidendist üksused soetavad riigi territooriumil (lisa tabelis D esitatud ekspordile).
1 Kütus maismaatranspordi jaoks
2 Kütus veetranspordi jaoks
3 Kütus õhutranspordi jaoks

6. JAGU

Üleminekuperioodide maksimumpikkus

Käesoleva lisa sätete kohaldamisel on üleminekuperioodi maksimumpikkus kaks aastat pärast esimest *edastamistähtaega*.